

i
k
i
m
e
t
s
ä
n
h
e
n
k
i

Luonnonperintösäätiön tiedote

1

Mikä on Luonnonperintösäätiö?

Niin pysyvät nämä kolme: kauhu, huoli ja rakkaus.

Nämä ovat luonnonystävän perustunnot yhä vimmaisemmin luontoa hyödyntävän ihmisten enemmistön keskuudessa. Luonnonperintösäätiön on synnyttänyt kauhu Suomen metsien hävityksestä, huoli viimeistenkin metsänsirpaleiden säilymisestä ja rakkaus oikeisiin metsiin – sata- tai kaksisataavuotiaisiin mahtipuihin, keloihin, konkeloihin, sammaltuviin maapuihin ja niiden lähes käsittämättömän rikkaaseen eläin-, kasvi- ja sienimaailmaan.

Luonnonperintösäätiö on valinnut ikimetsien suojelussa vaikean osan – Etelä-Suomen, siksi että etelässä suojeltua metsää on vähiten. Etelän vähäisten valtion maiden mahdollisuudet suojeluun on lähes käytetty, pääosa metsistä on yksityisomistuksessa, ja yksityismaiden suojelun aste on kaikkein huonoin, paljon alle yhden prosentin. Säätiö törmää samaan esteeseen kuin ympäristökeskukset, jotka pyrkivät samaan päämäärään kuin säätiö, siihen, että metsä ja puu on Etelä-Suomessa hirvittävän kallista. Ympäristökeskusten vuotuiset määrärahatkin ehtyvät alkuunsa.

Säätiön ostamia ja pysyvästi ikuisuuteen rauhoittamia metsiä on tähän mennessä vähän yli 200 hehtaaria, mikä voi vaikuttaa pieneltä luvulta, mutta on niihin sittenkin pelastettu kymmeniätuhansia vankkoja ”tukkipuita” ja kaikkiaan puuta ainakin yhtä paljon kuin ehkäpä 800:lla hehtaarilla keskimääräistä talousmetsää.

Luonnonperintösäätiön hankkimat ikimetsät ovat joko sellaisia, joita ympäristökeskukset eivät ole kyenneet lunastamaan, tai sellaisia, joiden omistajat ovat tunteneet epäluuloa viranomaishankkeita kohtaan ja nimenomaan halunneet myydä yksityiselle luonnonystävien säätiölle. Vaihtoehtona on aina ollut metsän joutuminen teräsmyrskyn kouriin. Kaikista hankinnoista luonnonystävä on voinut tuntea tyydytystä ja huojennusta.

Säätiön ikimetsien hankinnat ovat olleet suurelta osalta muutamien suurlahjoittajien rahoittamia, mutta myös pienlahjoittajien puroista on kertynyt melkoinen joki. Metsän elonyhteisöjen puolesta säätiön hallitus kiittää lämpimästi kaikkia lahjoittajia ja toivoo, että lahjoittajia edelleen löytyy. Uljaita säästyneitä metsäkappaleita on sittenkin siellä täällä jäljellä – ja usein juuri viime tingassa saatavilla, kun vanha omistajasukupolvi on väistynyt tai väistymässä ja perikunta panemassa metsän myyntiin.

Pentti Liakka

Luonnonperintösäätiön puheenjohtaja

Luonnonperintösäätiön suojelumetsät

– säätiön hallussa olevat luonnonsuojelulla rauhoitetut alueet 2006

Akanvaara

Luonnonperintösäätiö osti ensimmäisen suojelumetsänsä, Akanvaaran, vuonna 2000 Etelä-Karjalasta, Maironiemen kylästä, tuolloisesta Saaren kunnasta; nykyisin alue kuuluu Parikkalaan. Akanvaaran koko alue on noin 25 hehtaaria, siitä ketoja ja niittyjä (entisiä peltoja) on parisen hehtaaria, loput metsää. Metsästä suuri osa on rehevällä maapohjalla kasvavaa täyskorkeaa koivikkoa. Metsän vanhimmissa osassa kasvaa myös kuusia ja mäntyjä. Kauttaaltaan alueella esiintyy järeitä yksittäisiä haapoja ja haapametsiköitä. Aluskasvillisuus on rehevää ja monipuolista; alueella kukkii mm. kullero ja lehtomaitikka.

Akanvaaran myi säätiölle Repojen perikunta, joka oli antanut metsän olla rauhassa yli 50 vuotta.

Mustikkamäki

Säätiön seuraava suojelumetsä ostettiin vuonna 2002 UPM-Kymmeneltä. 6,6 hehtaarin suuruinen metsä sijaitsee Pirkanmaalla, Pälkäneen Luikalan kylässä Mustikkamäen laella ja rinteillä. Koska UPM oli aikoinaan hyödyntänyt aluetta, kyseessä ei ole ikimetsä, mutta puuston rakenne on jo oikeanlainen. Puulajeja on monta, puut ovat erikokoisia ja lahopuutakin esiintyy. Vaikuttavimpia alueella lienevät järeät petäjät. Mustikkamäki on kehityskelpoista metsää ja siksi arvokas.

Riihikoski

Vuonna 2003 säätiö osti 10 hehtaarin metsän eteläisestä Varsinais-Suomesta, Kiikalan kunnasta. Kuusivaltainen metsä kuuluu Natura 2000- suojelualueohjelmaan ja reunustaa niittyä ja jokilaaksoa, jonka läpi virtaa Rekijoki.

Metsässä on paikoin suuria maapuita, osa salaman pirstomia, rinteillä on harmaaleppämetsiköitä ja jokeen laskevien purojen varsilla veden uurtamia pieniä notkoja, joiden jyrkillä ketorinteillä kasvaa katajia ja metsäruusua. Joen yläjuoksulla noin 15 kilometrin päässä sijaitsevat perhosistaan kuulut Häntälän notkot; harvinaisia perhosia on havaittu myös Riihikosken niityllä.

Alueen myi säätiölle suojelua varten maanviljelijä Ilpo Pousi, joka oli nähnyt miten jokilaaksojen reunusmetsiä on ajattele mattomasti hakattu eroosiosta välittämättä.

Harju

Hämeen syrjäseutujen tummasävyiset metsät ovat pitkälti kadonneet muualta paitsi kirjallisuudesta. Luonnonperintösäätiö pyrkii omalta osaltaan edistämään näiden mm. Aleksis Kiveä innoittaneiden metsien rippeiden suojelua. Vuonna 2003 säätiö onnistuikin ostamaan Lopelta, Launosen kylästä kappaleen kuusivaltaista hämäläismetsää, ja seuraavana vuonna alueeseen hankittiin laajennusosa. Kaikkiaan suojelualue on nyt 8,6 hehtaarin kokoinen.

Metsän halki kulkee haarautuva harjanne, jonka väliseen pieneen laaksoon jää aarniomainen alue suurine haapoineen ja maapuineen. Laajennusosaa varten lahjoitti rahat Soile Kulmala valmistumisjuhlaansa kunniaksi.

Kyöpelinvuori

Lounaisessa Savossa, Mäntyharjun kunnan Saviniemen kylässä sijaitsee Kyöpelinvuoren 17 hehtaarin laajuinen suojelumetsä, jonka säätiö osti vuonna 2004 Pöysän perikunnalta. Alueen halki virtaa luonnontilainen Vaaherpuro, jonka rantamalla metsä on aarniomaista ja tiheää. Maapuita ja pökölöitä esiintyy runsaasti. Muualla metsä on vaihtelevaa. Suojelualueen alavissa osissa on kuusivaltaista korpea ja soistunutta kangasmaata. Jyrkkärinteisen Kyöpelinvuoren harjalla puolestaan lakkapäämännyt nousevat palleroporonjäkälien keskeltä.

Kesällä 2006 Luonnonperintösäätiö auttoi Pro Luontokuva -yhdistystä hankkimaan 1,3 hehtaarin suuruisen metsäalueen, joka rajoittuu Kyöpelinvuoren suojelumetsään. Näin syntyi yhteensä 18,3 hehtaarin suuruinen luonnon turvapaikka. Aluetta pyritään laajentamaan tulevaisuudessa.

Konttikangas

Keväällä 2005 säätiö osti Ruukin kunnan Pehkolan kylästä 49,6 hehtaarin suuruisen Konttikankaan. Vihje metsästä oli saatu Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskukselta. Metsä on säätiön suojelualueista pohjoisin ja sijaitsee alueella, jossa suojeltua metsää on vielä vähemmän kuin eteläisessä Suomessa. Osa Konttikankaan suojelualueesta on suota: oijttamatonta, melko avointa rämettä, jolla teeret viihtyvät. Varsinainen metsä on suojelualueen pohjoispuoliskossa. Siellä on sekä mäntyvaltaista kangasmaastoa että korpinotkemia. Kankailla mustikan- ja puolukanvarvikko on eheää, kosteammilla paikoilla kuusten katveeseen kätkeytyy maapuita. Konttikankaalta on löydetty viinikääppää ja kultarypykkää, jotka ovat vanhaa metsää ilmentäviä sienilajeja.

Järventausta

Säätiön läntisin suojelualue sijaitsee Laitilan Untamalan kylässä, lähellä merta hiljaisessa ja asumattomassa kolkassa. Järventaustan metsä ostettiin kesällä 2005 Sjölundin perikunnalta, joka toivoi alueen säästyvän hakkuilta. 8,4 hehtaarin suuruinen metsä rajoittuu umpeenkasvavaan Enäjärveen.

Entinen metsälaidun on saanut kasvaa ja kehittyä rauhassa yli puolen vuosisadan ajan. Kuusikko on paikoin lähes läpitunkematonta, kun taas alueen keskiosissa puusto on harvempaa ja lehtipuuvaltaista. Haapoja ja leppiä kasvaa etenkin järven rannalla, mutta myös metsän sisällä paikalla, jossa kauan sitten on riehunut metsäpalo. Järventaustan suojelualueella pesii hiirihaukka, ja liito-oravakin on havaittu. Viereisellä järvellä elelee mm. laulujoutsen.

Korpivainio, Aimo Saksalan luonnonperintömetsä

Luonnonperintösäätiö osti Kuhmalahden Haapasaaren kylästä Korpivainion metsän kesällä 2005. Alue on kooltaan 26 hehtaaria ja sen myi säätiölle Aimo Saksala, joka suurena luonnonystävänä tuli hinnassa reilusti vastaan. Saksala oli säästännyt metsäänsä lähes luonnontilaisena, minkä ansiosta valtapuusto on iäkästä ja jyhkeää.

Korpivainion metsässä on aarniomaisia metsänytimiä, joista on löytynyt vaateliaita lahottajia. Puulajisto on monipuolista, samoin aluskasvillisuus varsinkin rehevissä korpijuoteissa. Niissä kasvaa esimerkiksi hiirenporrasta ja lehtotähtimöä. Suojelualueeseen kuuluu kaistale Längelmäveden rantaa.

Tervavaara

Säätiö sai syksyllä 2005 ostettua merkittävän vanhan metsän alueen Pohjois-Karjalasta, Nurmeksesta. 45 hehtaarin Tervavaaran myi säätiölle Nurmeksens evankelisluterilainen seurakunta. Alue on säätiön suojelumetsistä suurin ja maisemallisesti komein. Sen suojeluarvot on tunnettu jo pitkään ja alueen puolesta ovat vedonneet päättäjiin paikalliset asukkaat ja biologit. Metsän kauppahinnasta lahjoitti ratkaisevan osan yrittäjä Timo Kujala.

Alueen puusto on lähes luonnontilaista ja järeää. Rehevällä pohjalla puut ovat korkeita, paikoin yli 30-metrisiä. Havupuut vallitsevat, mutta joukossa on myös paljon suuria haapoja ja koivuja. Suojelualueen sisään jää mökittämiä lampia ja siellä on havaittu ainakin kolme liito-oravan reviiriä sekä metson soidin- ja pesimäalueita.

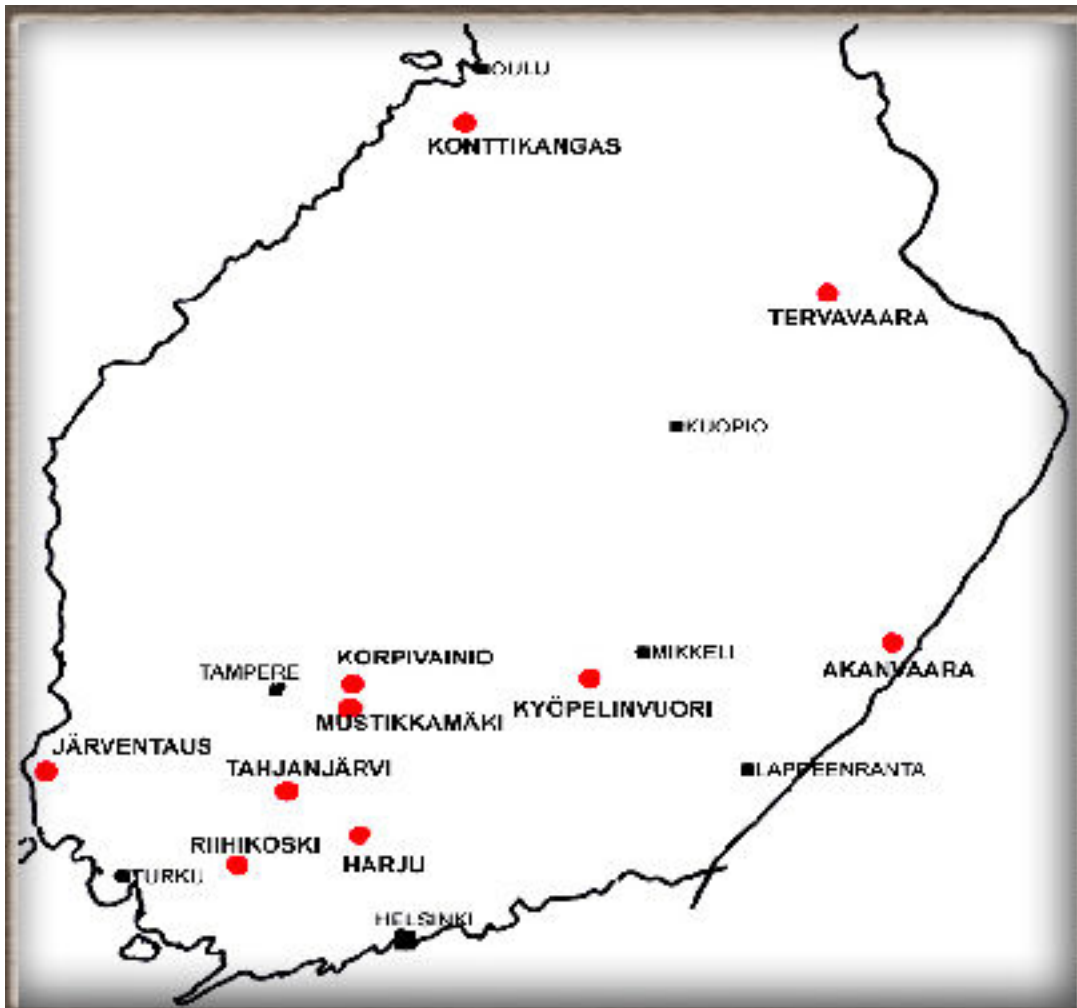

Tahjanjärvi

Luonnonperintösäätiö hankki kymmenennen suojelualueensa loppuvuodesta 2005 Tammelan ylängöltä Lounais-Hämeestä. Tahjanjärven metsä Keikkalan kylässä on yhdeksän hehtaarin suuruinen ja lähes kilometrin pituinen, mutta vain noin sata metriä leveä. Metsä päättyy pienen Tahjanjärven rantaan. Entinen omistaja, juustomestari Tapio Puhtila on vaalinut metsän rauhaa ja ottanut sieltä vain vähän kotitarvepuuta. Hän halusi myydä metsänsä nimenomaan luonnonsuojelutarkoitukseen.

Alue edustaa monipuolisesti eri luontotyyppejä ja sen maastonmuodot vaihtelevat – tummasta vanhasta kuusikosta suohon, mäntyjä kasvavista harjuista sekametsään, jossa on vanhoja koivuja ylispuina. Rannan tuntumassa asustaa liito-orava.

Luonnonperintösäätiön suojelumetsät kartalla

Lahjoita metsälle tulevaisuus!

Uudet ikimetsäkohteet tarvitsevat tukeasi

Lahjoituksien keräilytili: OP 549409-522493

Luonnonperintösäätiön yhteystiedot:

Säätiön tiedottaja ja yhteyshenkilö: Anneli Jussila puh. 040 586 3950, 03 - 6122 577
Osoite: Lukiokatu 29 B 15 13100 Hämeenlinna Sähköposti: anneli.jussila@pp.inet.fi